

17. De Verbonden

D.T. Brinkman, naar: zie bronnen.

1. Inleiding
2. Het Verbond met Abraham
3. Het Palestijnse Verbond
4. Het Davidische Verbond
5. Het Nieuwe Verbond
6. Slotopmerkingen

Inleiding

Oud Testamentische Verbonden of Verbonds-theologie?

De Oud Testamentische verbonden zijn expliciet in de Bijbel genoemd en zijn een belofte van een toekomstige hoop. Zij omvatten beloften en hoop voor (de toekomst van) Israël - als natie - en zijn rechte lijnen in verband te brengen met God's plan voor de toekomst, wat we soms ook wel de "Eindtijd" noemen.

De Oud Testamentische verbonden moeten niet verward worden met de Verbonds-theologie. De Verbonds-theologie is het theologische systeem dat ruwweg twee verbonden onderscheidt: het Oude Verbond "der werken" en het Nieuwe Verbond "van genade". Als theologisch systeem is de Verbonds-theologie niet in staat om ondermeer een adequate uitleg te geven van de eindtijd, heeft geen visie omtrent zaken als het komende Vrederijk ([duizendjarig rijk](#)) e.d. Daarnaast wordt in de Verbonds-theologie uitgegaan van onder meer de kinderdoop, welke als vervanging van de besnijdenis wordt gezien, en (officieel) leert men dat Israël als volk "heeft afgedaan" aangezien de kerk wordt gezien als het "geestelijk Israël".

Wat is of betekent "verbond"

Een verbond is een **overeenkomst**. Een verbond was voor de Joden een bekend begrip; archeologen hebben bijvoorbeeld verslagen gevonden van Hetitische verbonden die dateren van 1400 - 1200 voor Christus. Een verbond werd vaak tussen volken onderling gesloten of een leider of koning van een volk sloot een verbond met een ander (zwakker) volk. Verbonden kenden vaak een standaard stramien: degen die het verbond sloot met de ander stelde zich voor in zijn verbond, bracht naar voren wat hij voor de andere partij had gedaan en vervolgens wat hij van de toekomstige bondgenoot verwachtte als 'tegenprestatie'. Afhankelijk of hieraan werd voldaan of niet volgde respectievelijk zegen of vloek. Het verbond met Israël in de woestijn volgt ongeveer deze lijn.

Er zijn diverse Oud Testamentische verbonden, de belangrijkste vijf zijn:

1. *het verbond met Abraham (Genesis 12:1-3);*
2. *het Mozaïsch verbond (verbond met Israël in de woestijn gesloten, Exodus - Deuteronomium);*
3. *het Palestijnse verbond (Exodus 30:1-10)*
4. *het Davidische verbond (2 Samuël 7:12-16)*
5. *het Nieuwe Verbond (Jeremia 31:31-34).*

Elk van deze verbonden vertegenwoordigen een overeenkomst tussen God en zijn volk. Elk verbond bevat beloften welke Hij doet aan zijn volk, Israël. Daarom ook zijn deze verbonden, wanneer wij uitgaan van de normale, letterlijke, uitleg van de Bijbel, niet overdraagbaar op de "heidengelovigen" zoals de niet-Joodse gelovigen worden genoemd.

Twee typen verbonden

Er zijn twee typen verbonden in de Bijbel: voorwaardelijke en onvoorwaardelijke. Een voorwaardelijk verbond is een verbond waarin God Zijn volk verplichtingen of voorwaarden oplegt. Komen zij deze niet na, dan zal God de er aan verbonden belofte of zegen niet kunnen geven. Een voorbeeld hiervan vinden we in Exodus 19:5 "Nu dan, **indien**... zo **zult** gij" - voorwaarde, belofte.

Voorwaardelijke verbonden zijn ook **tijdgebonden**. Zij zijn aangegaan met specifieke groepen (volk of volken) of personen. Het is (nogmaals) belangrijk vast te stellen dat dergelijke verbonden ook door God niet zullen worden uitgevoerd, voorzover Hij hieraan beloften of zegen verbindt, als degeen of degenen met wie het verbond is aangegaan dit verbond verbreken. God verbreekt een verbond nooit maar wanneer de mens deze verbreekt kán Hij de beloften of zegen niet meer geven!

Een ónvoorwaardelijk verbond is een verbond waarin God een belofte doet of zegen geeft, zónder daar voorwaarden aan te verbinden. De gegeven belofte of beloofde zegen zál worden gegeven. Een sleutel hierin is dat God zegt: "Ik zal..". In het Hebreeuws is dit een uitdrukking die altijd staat voor de toekomstige tijd (net als in het Nederlands). Het is daarmee een verbond dat God zál uitvoeren, ook als de ontvangende partij ongehoorzaam is. Wel kan Hij de belofte of zegen uitstellen, maar Hij hééft het beloofd en dús zal Hij het ten uitvoer brengen.

Het Mozaïsch verbond is een voorwaardelijk verbond. De andere verbonden zijn onvoorwaardelijk. Daarmee wordt het Mozaïsch verbond een tijdelijk verbond. Geldig voor Israël, zolang ze zouden doen wat hen hierin werd gevraagd door God. Het volk heeft, als geheel, dit verbond niet gehouden - meerdere malen! God heeft daarom hen onder andere in slavernij gebracht en uiteindelijk verstrooid over de aarde. Daarmee is duidelijk dat dát verbond niet meer geldig is (en dus ook niet in "geestelijke zin" toepasbaar op de Kerk!!).

Aangezien de andere verbonden nog steeds geldig zijn (bewijs hiervoor volgt verderop) gaan we die verder bestuderen.

De onvoorwaardelijke verbonden

De onvoorwaardelijke verbonden die over blijven zijn **voor eeuwig**, voor altijd, en zijn daarmee ook relevant voor onze tijd én de toekomstige tijd.

I. Het verbond met Abraham

Meerdere malen lezen wij bij het aangaan van dit verbond, in Genesis 12:1-3, dat de Here zegt tegen Abraham: "Ik zal...". God stelt er verder geen voorwaarden aan; Hij roept Abraham en zegt hem: "Ga.." en vervolgens "Ik zal..". In Genesis 17:7 lezen we vervolgens dat God zegt dat het verbond met Abraham een eeuwig verbond is. Dit wordt herhaald in vers 19, waard God zegt dat het verbond zal overgaan op Izak, Abraham's zoon, en de nakomelingen van Izak. In 1 Kronieken 16:17 (S.V.) lezen we vervolgens dan ook: "Die Hij ook aan Jakob heeft gesteld tot een inzetting aan Israël tot een eeuwig verbond." en dit wordt herhaald in Psalm 105:10.

Het verbond met Abraham en zijn nakomelingen, Israël, is het belangrijkste verbond van de vier verbonden die we hier bestuderen aangezien het **de basis** is van alle verbonden welke God met Israël sluit. De gehele Bijbel bevat referenties naar dit verbond, van de Oud Testamentische profeten tot aan de brieven van Paulus. Het verbond bevat drie centrale beloften:

1. de landbelofte aan Israël - Genesis 12:1 e.a. - waarvan de exacte landsgrenzen zijn terug te vinden in Genesis 17:18 v.v.;
2. de nakomelingen - het onvruchtbaar geachte echtpaar werd nakomelingen beloofd, en niet alleen dat, ze zouden een groot volk zijn, die zouden leven in het land Israël - Genesis 12:2 e.a.;
3. de zegen voor anderen - niet alleen zouden zij zelf "voordeel hebben" aan of door dit verbond, Israël zou, als volk, een zegen zijn voor anderen. Genesis 12:2: "En wees een zegen", Genesis 12:3 "Ik zal zegenen, die u zegenen"... Zie ook Genesis 22:18.

Maar hoe kunnen we weten dat deze beloften **letterlijk** moeten worden opgevat? Door te kijken naar (andere) delen van de belofte die inmiddels letterlijk vervuld zijn! Kijk bijvoorbeeld naar de in deze beloften ingesloten persoonlijke beloften aan Abraham: God zou hem zegenen en hem tot een zegen stellen voor anderen. Deze beloften zijn letterlijk vervuld; Abraham werd een rijk, machtig, man met een zeer goede reputatie. Hij werd zeer gerespecteerd en anderen betoonden hem eer.

Hij was tevens een geweldig voorbeeld van een gelovig man en hij wordt in de Bijbel bijna 300 keer genoemd - in positieve zin uiteraard. Ook komen we tegen in de belofte aan Abraham een belofte voor het het volk op dit punt: degenen die Israël niet zegenen zouden door God niet gezegend worden. Ook dit is letterlijk uitgekomen. Denk hierbij aan Egypte, Assyrië, Babylon, Medo-Perzië, Griekenland, Romeinse rijk, Rusland, Duitsland en Spanje - zij hebben allen ervaren dat de zegen (hun macht, invloed in de wereld, hun welvaart) werd weggenomen toen zij de joden vervolgden in hun land of zelfs daarbuiten.

Opgemerkt moet worden dat het verbond met Abraham slechts één actie, één geloofsdaad, van Abraham vergde: gaan waarheen de Here God hem zou leiden: het beloofde land. Ook deze uitdrukking sluit een belofte of verbond in. Abraham handelde in geloof en deed wat gezegd werd.

Is het verbond met Abraham compleet (uitgevoerd)? Het antwoord moet zijn: nog niet. De belofte aan Abraham is namelijk verder door de Here "gespecificeerd" of precies gemaakt -voor wat betreft de landbelofte- in het Palestijnse verbond en het Davidische verbond en voor wat betreft de belofte voor de toekomst in het Nieuwe Verbond uit Jeremia.

We gaan alle kern-beloften nog eens nader bekijken:

1. De Landbelofte

God beloofde in Genesis 12:1 aan Abraham dat zijn volk een eigen land zou krijgen: "het land dat Ik u wijzen zal". Sommigen beweren dat hier bedoeld wordt op Abraham's hemelse toekomst, om een letterlijke vervulling van deze belofte niet nodig te maken (vergeestelijken). Dat is natuurlijk weinig overtuigend, want Abraham verliet ook letterlijk zijn eigen land. Waarom zou het ene deel van de zin letterlijk zijn, en het andere "geestelijk" opgevat moeten worden? Tot dit soort kromme uitlegging komen we alleen wanneer we een ongezonde methode van exegetische gebruiken, uitgaande van een onjuiste theologische vooronderstelling.

Daarnaast wordt in Genesis 13:14-15 en vers 17 de belofte nog eens herhaald en wel op het moment dat Abraham in het land is, de tekst is zeer duidelijk: "Hef uw ogen op, en zie van de plaats waar jij zit noordwaarts en zuidwaarts, en oostwaarts en westwaarts. Want al dit land, dat jij ziet, zal ik u geven, en aan uw zaad, tot in eeuwigheid" (Vers 14, 15, SV). Het was dus zeer duidelijk een tastbaar, zichtbaar, land dat Abraham bij leven zou bezitten (en bezat) en dat voor eeuwig voor zijn nakomelingen (zijn "zaad") zou zijn.

Is deze belofte vervuld (geweest)? Sommigen claimen dat de vervulling in de tijd van Salomo heeft plaatsgevonden. Dit is niet juist. De belofte wordt namelijk herhaald in Genesis 15:18 v.v. waar staat: "van de **rivier** van Egypte af, tot aan die grote rivier, de Eufraat". In de tijd van Salomo is het rijk van Israël niet zo groot geweest. Het grensde wel aan Egypte en er waren veel omliggende landen schatplichtig, maar dat is iets anders dan het daadwerkelijk bezitten en bewonen!

Duidelijk is dat de belofte, op zijn minst gedeeltelijk, vervuld is. Maar de conclusie mag óók zijn dat in de **toekomende** tijd Israël nog erg groot zal worden. Voor degenen die dit niet gelooft en aanvaard: in 1940-45 geloofde ook niemand dat een paar jaar later de staat Israël een feit zou zijn, na bijna 2000 jaar niet meer te hebben bestaan.... Zelfs de kerken rekenden niet meer met Israël en in veel kerken werd (en wordt) geloofd dat zij "in de plaats van Israël" waren gekomen! Maar ook zij kwamen bedrogen uit.

Er zijn nog miljoenen joden over de hele wereld die niet in Israël wonen. Nóg niet! Want de Bijbel maakt op veel plaatsen duidelijk dat er een dag komt dat de Here vanuit alle volken op de aarde alle 12 stammen of "het ganse huis van Israël" (= symbool of uitdrukking voor het complete volk) zal terugbrengen in het land. Alleen daarom al zal Israël zijn grondgebied moeten uitbreiden; immers: de mensen moeten ook ergens wonen! Ezechiël profeteert:

"maar heb ze weer verzameld in hun land, en heb aldaar niemand van hen meer overgelaten" (vgl. Ezechiël 39:25-29).

In 1948 zagen we het begin hiervan. En zoals dat ook gebeurd is, zullen we zeker in de (nabije?) toekomst zien dat ook de rest van de belofte of het verbond zal volgen.

Lees/vergelijk verder: Jeremia 23:7-8, Ezechiël 14:13 tot/met 48:7.

2. Nakomelingen

In Genesis 12:2, 13:16 e.a. plaatsen lezen we dat God beloofde dat Abraham's nakomelingen een grote natie zouden worden, te beginnen met Izak. In de NBG-vertaling staat het volgende te lezen:

"En Ik zal uw nageslacht maken als het stof der aarde, zodat, indien iemand het stof der aarde zou kunnen tellen, ook uw nageslacht te tellen zou zijn" (Genesis 13:16, NBG).

In de Staten Vertaling staat echter in plaats van het woord nageslacht het volgende: "En Ik zal uw zaad stellen als..."

De Staten Vertaling heeft de grondtekst hier - net als overigens veel andere vertalingen - correct vertaald. Er staat letterlijk zaad, waarbij de context waarin het woord voorkomt over het algemeen duidelijk maakt of het hier om mensen, dieren, gewassen, etc. gaat. In deze context gaat het, bij een normale, letterlijke, interpretatie, om de menselijke nakomelingen van Abraham. Soms wordt Galaten 3:14 aangehaald door mensen om er op te wijzen dat deze tekst ook zou slaan op de Christenen. Dit is maar gedeeltelijk juist (komen we verder ook nog op terug); deze tekst wijst namelijk op het feit dat de zegen ***in Jezus Christus*** naar ons is gekomen. En, wat belangrijker is, het betreft hier een andere zegen - "De belofte des Geestes, door het geloof" - dan dat we letterlijk deel zouden hebben aan het volk Israël of er (nog erger) voor in de plaats zouden zijn gekomen.

Zoals we weten zijn er miljoenen Joden op deze wereld, het precieze aantal is niet eens bekend.... Let wel - en vandaar het belang van een goede vertaling! - dat het hier niet gaat om al zijn nakomelingen. Want dan zouden ook de Arabieren (nakomelingen van Ismaël) hieronder gerekend moeten worden maar dat het hier zijn zaad in enkelvoud betreft: Izak en van Izak is deze belofte overgegaan op Jakob, de stamvader van de 12 stammen van Israël. Deze belofte van de Here is dus letterlijk vervuld.

Daarnaast zijn er inderdaad "geestelijke nakomelingen" van Abraham. De Christenen zijn geent, of geplant op, Israël. Daarmee kunnen zij in geestelijke zin als nakomelingen gerekend worden ***via Christus***. Maar zij behoren ***niet*** tot het zaad waarover hier gesproken werd.

Het klinkt wellicht allemaal wat ingewikkeld, maar is het niet zolang we gewoon deze grondgedachte vasthouden: wanneer er gesproken wordt over **het zaad van Abraham** wordt bedoeld: **Israël** (of: de Joden). Paulus schrijft hierover:

"Maar het is niet mogelijk dat het woord Gods zou vervallen zijn. [= dat de belofte aan Abraham niet meer zou gelden] Want niet allen, die van Israël [= Jakob] afstammen, zijn Israël, en zij zijn ook niet allen kinderen, omdat zij nageslacht van Abraham zijn, maar: Door Izak zal men van nageslacht van u spreken. Dat wil zeggen: niet de kinderen van het vlees [= de natuurlijke nakomelingen] zijn kinderen Gods, maar de kinderen der belofte gelden voor nageslacht" (Romeinen 9:7-8).

*Nb. ook hier staat, in de Staten Vertaling, terecht, het woord **zaad** in plaats van **nageslacht**.*

3. Zegen

God beloofde dat **alle** mensen die op aarde wonen en woonden gezegend zouden worden door Abraham. Hoe moeten we dit opvatten of uitleggen? De vraag is, wederom, hoe we omgaan met de uitleg van het begrip "zaad". Abraham vatte dit, zo kunnen we uit de Bijbel concluderen, letterlijk op: door zijn nakomelingen zou de wereld gezegend worden. En voor wie het wil zien: dit is ook zo gebeurd op veel gebieden. Joden zijn de motor geweest achter

veel zakelijke ondernemingen waardoor mensen een baan (inkomen) hadden, er zijn veel Joodse artsen, geleerden, etc. die grote ontdekkingen en uitvindingen hebben gedaan, enz, enz.

Lees: Galaten 3:1-29

De Bijbel legt de nadruk op een ander punt:

"Nu werden aan Abraham de beloften gedaan en aan zijn zaad. Hij zegt niet: en aan zijn zaden, in het meervoud, maar in het enkelvoud: en aan uw zaad, dat wil zeggen: aan Christus." (Galaten 3:16)

en

"de Schrift heeft alles besloten onder de zonde, opdat ten gevolge van het geloof in Jezus Christus de belofte het deel zou worden van hen, die geloven" (Galaten 3:22).

Natuurlijk bedoeld Paulus hier niet dat de landbelofte en andere beloften die we hier bestuderen allemaal zouden zijn overgedragen, via Christus, op de gelovigen uit de Heidenen - zie ook eerder! - maar hij maakt duidelijk dat **aan de Here Jezus** de belofte van de zegen voor alle volken **is vervuld**. Paulus refereert hier ook helemaal niet aan de landbelofte of iets dergelijks, hij noemt hier "de beloften" in een andere zin. Dit gedeelte in de Galatenbrief gaat namelijk over -zoals de NBG vertalers er zo treffend boven hebben gezet - "De rechtvaardigheid door het geloof". Met andere woorden: in Galaten 3 zet Paulus de gebruiken van de Wet, zoals de besnijdenis, tegenover de genade: het **verbond** van **de redding door het geloof**. Dát was wat óók voor Abraham goldt, dat Hij gered c.q. behouden was doordat hij **geloofde** en vanuit dat geloof handelde. Denk hierbij ook aan het eerder aangehaalde Galaten 3:14: "de belofte des Geestes"

We zien hier dus dat wanneer we op een onjuiste manier de Bijbel bestuderen we tot vreemde conclusies kunnen komen, zoals bijvoorbeeld de vervangings-theologie. Het is daarom van belang om altijd te toetsen aan de Bijbel zelf. In dit verband aan (heel) Galaten hoofdstuk 3, maar beter nog de gehele brief. Daarnaast moeten we bedenken dat de brief aan de Galaten was aan een groep Christenen die werden misleid door (Joodse) gelovigen die beweerden dat men de Wet moest houden om behouden te worden, dat geloof alléén niet voldoende was. Paulus zegt echter in Galaten 3:17 iets heel anders; de Wet kwam pas 430 jaar nádat Abraham "rechtvaardig" genoemd werd. Hoe werd hij dan een rechtvaardige (= behouden) zónder de wet? Door gelóóf! En dát is de zegen of belofte (de belofte van behoud, redding door geloof) die via Christus naar ons, als heidenen, is gekomen. Dát is de **grote** zegen die voor **alle mensen op deze aarde** geldt, maar (uiteraard) is er één voorwaarde aan verbonden: **geloof!**

II. Het Palestijnse Verbond

In Deuteronomium 29 vinden we volgens het opschrift in de NBG-vertaling de "Vernieuwing van het Verbond" (oftewel een herbevestiging) en boven hoofdstuk 30 staat het opschrift: "Na berouw verlossing".

Lees: Deuteronomium 29 en 30:1-10

In deze gedeelten her-bevestigt de Here de landbelofte aan Israël die oorspronkelijk in het verbond met Abraham voor het eerst werd gedaan. Dit verbond is belangrijk, omdat het gesloten werd met de "2e generatie Israëlieten"; het waren de kinderen van de mensen die uit Egypte waren geleid (op enkele uitzonderingen, zoals Jozua, na). Het is een onvoorwaardelijk verbond: ze zullen het land bezitten, het is van hen. Ook het voorwaardelijke verbond van Mozes, waaronder ze leefden op dat moment, kon en zou dat niet veranderen. Hier gaat de uitdrukking "eens gegeven, blijft gegeven" op! Het land **blijft** hun "erfdeel", óók wanneer zij er uit verdreven worden bij wijze van **tijdelijke** straf vanwege de overtredingen tegen de Wet van Mozes, tegen het voorwaardelijke verbond. God zegt ze dat wanneer zij zich bekeren zij weer zullen worden teruggebracht naar hun land, vgl. Exodus 30:3.

Mozes deelt mee onder welke voorwaarden God hen in het land kon zegenen en wat de gevolgen zouden zijn van eventuele ongehoorzaamheid - dit uiteraard gerelateerd aan het Mozaïsche verbond.

Als ze de wetten niet zouden houden, dan zou God hen in eerste plaats in het land straffen of corrigeren middels droogte, hongersnood, ziekten en uiteindelijk uit het land verdrijven en verstrooien onder de volken.

Heel bijzonder is dus (eigenlijk) dat dit gedeelte, dit herbevestigen van het Mozaïsch verbond, profetisch is - er wordt namelijk gezegd door Mozes, names de Here:

1. zij zullen worden verstrooid wegens hun ongehoorzaamheid.
"Onder alle volken waarheen de Here uw God, gedreven heeft". (v. 1)
2. zij zullen inzien dat zij fout geweest zijn en zich bekeren - als volk.
"wanneer gij u dan tot de Here, Uw God, bekeert en naar zijn stem luistert" (v. 2).
3. De Here zélf zal ze terug brengen in het land. (v. 3-5)
4. De relatie tussen God en het volk zal volledig hersteld worden en hun vijanden door Hem gestraft, zij zullen namelijk door de 'ervloeking' waardoor Israël getroffen was worden getroffen. (v. 6-10)

Het gaat hier dus om een geestelijk herstel van de Joden, als volk, een bekering en terugkeer tot God. Dán zal Hij ze terugbrengen in het land -uit een verstrooiing onder alle volken- en zullen zij Hem daar weer dienen. Er is slechts éénmaal in de geschiedenis een dergelijke verstrooiing en complete verdrijving uit het land geweest; namelijk toen Israël compleet vernietigd werd als natie door de Romeinen - in het jaar 70. Er is (ook) nog nooit een dergelijk **compleet herstel** van Israël geweest. Ook nu, in 2004, nog niet. Het herstel van Israël wat we hebben gezien in 1948 is zeker door God bewerkt. Maar, er is nog steeds géén sprake van een bekering bij de Joden en ook geen compleet herstel in die zin dat **alle** Joden **teruggebracht zijn** door God. Wel is het zo dat er niets dit complete herstel in de weg staat. Het zou elke dag zo (ver) kunnen zijn!

De ervloeking waardoor Israël werd en is getroffen, de verdrijving uit het land, zal de omliggende vijanden ook treffen. En dat is ook noodzakelijk! Zie eerder, onder "De Landbelofte". De meeste uitleggers plaatsen dit gebeuren in de tijd van het Vrederijk of op of na het moment dat Israël zich bekeert wanneer zij "zien wie zij doorstoken hebben" (tijdens de "grote verdrukking", bij de wederkomst van de Here Jezus). Er wordt namelijk (terug)verwezen naar de vroegere tijd: "want de Here zal weer behagen in u hebben, u ten goede, *zoals Hij behagen had in uw vaderen*" (Ex. 30:9). Dit wijst op de tijd dat God **vertrouwelijke omgang** met de Aartsvaderen had en rechtstreeks tot hen sprak. Scofield verwijst in dit verband onder andere naar Amos 9:7-15 en plaats dit gebeuren van Exodus 1:1-10 daarom ná de wederkomst van Christus. Ook Barnes doet dit, maar betwijfeld (!) wonderlijk genoeg of daarvoor een letterlijk herstel van het land Israël als natie noodzakelijk is...

James M. Gray schrijft in de Concise Bible Commentary het volgende:

"But this covenant unconditionally promises a national restoration of Israel yet to be accomplished, in accordance with the original promise to Abraham (Genesis 15:18). It will be then, and not till then, that Israel will possess the whole land. This she has never done hitherto. [...] We are not to suppose that the promises were fulfilled by Israel's restoration from the Babylonian captivity. It will be recalled that she was not then scattered "among all the nations" or "unto the utmost parts of heaven." Moreover, when God recalled them from Babylon, they were not all brought back nor multiplied above their fathers (v. 5), nor were their hearts circumcised to love the Lord (v. 6). It may be said that there was a foreshadowing of the ultimate fulfillment of the prophecy at that time, but nothing more. The complete accomplishment is yet to come. Israel is yet to be converted to Jesus Christ as her Messiah, and returned to her land in accordance with what all the prophets teach."

Ik zal de laatste zijn die het beter wil weten dan C.I. Scofield. J.M. Gray en vele anderen en sluit mij daarom aan bij hun uitleg. Het Palestijnse Verbond is een verbond dat in de toekomst ligt, wanneer Israël volledig hersteld zal zijn en haar hart aan de Here heeft gegeven (besneden harten). Want, hoe zou het volk ooit tot bekering komen dan doordat zij de Messias zien? Dat is waar zij op wachten, al generaties lang!

III. Het Davidische Verbond

In het eerste boek van Samuël, lezen we dat het volk van Israël een koning wenste, net als de volken om hen heen. De directe aanleiding was dat Samuël's zonen, die in zijn plaats richters van Israël waren, zich misdraagden en de oudsten van Israël kwamen hun beklag doen bij Samuel. Toen al was Samuël een oud man, en daarom had hij zijn zonen aangesteld als plaatsvervangers.

De oudsten verlangden géén richters meer, maar een koning. Samuël werd niet boos over het feit dat zij zich beklaagden over zijn zonen. Waarschijnlijk was hij het met ze eens dat dit zo niet kon. Maar.. wél over hun verlangen een koning over zich te stellen:

"Toen zij zeiden: Geef ons een koning om ons te richten, mishaagde dat aan Samuël, en hij bad tot de Here. De Here zeide tot Samuël: Luister naar het volk, in alles wat zij tot u zeggen, want niet ú hebben zij verworpen maar Mij hebben zij verworpen, dat Ik geen koning over hen zou zijn" (I Samuël 8:6-7).

In I Samuël 11:14-15 zien we dan ook dat Saul als (eerste) koning over Israël wordt aangesteld. De gevolgen van dit koningschap zijn de meeste mensen wel bekend. Hij was in eerste instantie een goede leider maar werd later ongehoorzaam en daarom werd het koningschap voor Israël al snel aan David gegeven (I Samuël 16:1-13). Op zijn 30e levensjaar wordt David dan ook daadwerkelijk koning en is vervolgens veertig jaar koning over Israël (II Samuël 5:4, 5).

God sluit met David een verbond; een verbond dat exclusief is voor David en zijn nakomelingen. David had het verlangen voor God een huis te bouwen; een Tempel. God echter deelt hem het tegenovergestelde mee: Hij laat zich dóór David géén huis bouwen maar bouwt het huis ván David, voor eeuwig! David is hiervoor ongelofelijk dankbaar - het gaat verder dan hij ooit heeft durven hopen of dromen.

Lees: II Samuël 7:8-16

"En ik zal zijn koninklijke troon ***voor immer*** (= altijd) bevestigen [...] Uw huis en uw koningschap zullen voor immer bestendig zijn voor uw aangezicht, ***uw troon zal vast staan voor altijd***"

Ook dit verbond is ***compleet onvoorwaardelijk***. Het is ***God's wil*** dat het koningshuis van David ***voor altijd bleef en blijft bestaan***.

Tot in de eeuwigheid. De reden hiervoor is duidelijk als we de afstamming zien van de Here Jezus; uit het geslacht van David zou de Eeuwige Koning zijn: Christus Jezus. We zien dit bevestigd in onder andere Jesaja 9:5,6 ("Groot zal de heerschappij zijn, en eindeloos de vrede op de troon van David en over zijn koninkrijk"), Jeremia 23:5 ("Zie, de dagen komen, luidt het woord des Heren, dat Ik aan David een rechtvaardige Spruit zal verwekken") en vele andere plaatsen in de Bijbel. In het Matteüs-evangelie vinden we in hoofdstuk 1, verzen 1:17 het geslachtsregister van Jezus. Hij werd naar de mens gerekend als een zoon van Jozef - en daarmee, als oudste zoon, rechthebbende op de titel van troonopvolger ook al was het koningschap in Israël niet meer in functie doordat zij onder vreemde bezetting waren. Hij is uit het geslacht van Juda, en gerekend vanaf Abraham tot Jezus waren 42 geslachten.

Dat is ***naar de menselijke gedachten, de erflijn, gerekend***. Maar zoals we al lazen in Jeremia 23:5 is het de Here zélf die deze "spruit", deze nakomeling, heeft verwekt: "dat Ik ***áán David*** een rechtvaardige Spruit zal verwekken". Oftewel áán de stam Juda zal, door God zelf, een nakomeling worden toegevoegd, de Rechtvaardige: Christus Jezus. Ik ben persoonlijk van mening dat David geweten heeft wat dát betekende; uit zijn familie zou de Messias geboren worden. Groter eer kon God hem niet geven.

"En dit was nog te weinig in uw ogen, Here Here; daarom hebt Gij aangaande het huis van uw knecht ook gesproken over de ***verre toekomst***, en dit is de wet voor de mens, Here Here" (II Samuël 7:19)

Het verbond met David bevat dus, samengevat, de volgende punten:

1. David zal een zoon krijgen die zijn opvolger zal worden en zal regeren over Israël;
2. Deze zoon zal de Tempel bouwen;
3. Het Koningschap van het huis van David zal voor eeuwig zijn;
4. alhoewel de Here de zoon van David (Salomo) zal moeten tuchtigen voor zijn zonden, zal de troon of het koningschap niet van hem weggenomen worden - zoals bij Saul gebeurde;

Zal ook dit verbond letterlijk vervuld worden? We weten dat Salomo gekomen is en hij, en andere nakomelingen van David, voor lange tijd geregeerd hebben in Israël. Dat zij nu niet meer regeren is te wijten aan hun zonde - waarvoor zij gecorrigeerd moesten worden. We weten ook dat de Here Jezus gekomen is en dat hij, zoals aan David al was voorspeld, voor eeuwig regeren zou. Dit is nu niet het geval; er is op de aarde geen rijk waarin de Here Jezus als Koning op de troon van David zit. Ondanks opvattingen die rondgaan, en onder andere in veel populaire "aanbiddingsmuziek" terug te vinden, is het niet zo dat Jezus Christus nu regeert of reeds Koning is op aarde. Maar aangezien wij weten dat de belofte, uitgesproken door Natan de profeet, grotendeels vervuld is moeten we weten dat deze belofte waar is. En daarom zal ook de rest worden vervuld. Zoals David al constateerde, er werd gesproken over de **verre toekomst**. Dat is: in David's optiek. En hij geloofde ook in een totale, letterlijke, vervulling. Voor ons kan deze toekomst wel eens véél dichterbij zijn!

In Jesaja 9:6-7 lezen we over de "verre toekomst" van het Davidische verbond:

"Groot zal de heerschappij zijn en eindeloos de vrede op de troon van David en over zijn koninkrijk, doordat hij het sticht en grondvest met recht en gerechtigheid, van nu aan tot in eeuwigheid. De ijver van de Here der heerscharen zal dit doen."

Vergelijk in dit verband ook Jeremia 23:5-8, Jeremia 33:14-17, Ezechiël 37:21-28, e.v.a. plaatsen. Het moment van de aanvang van deze eeuwigdurende Koningschap wordt heel duidelijk als we Zacharia 14:1-9 lezen.

Ik stip enkele kern-verzen aan:

"Zie er komt een dat voor de Here, waarop de buit, op u behaald, binnen uw muren verdeeld zal worden. Dan zal Ik alle volken tegen Jeruzalem ten strijde vergaderen [...] Dan zal de Here uittrekken [...] zijn voeten zullen staan op de Olijfberg, die vóór Jeruzalem ligt aan de oostzijde [...] en de Here, mijn God, zal komen, alle heiligen met Hem [...] Dan zullen ten dien dage levende wateren uit Jeruzalem vlieten, de helft daarvan naar de oostelijke en de helft naar de westelijke zee [...] En de Here zal koning worden over de gehele aarde, te dien dage zal de Here de enige zijn, en zijn naam de enige"

Openbaringen 22:1-5, onder andere, bevestigt dit gedeelte. Een aantal opmerkelijke punten:

1. Alle volken zullen tegen Israël optrekken. Dit betekent dat zij terug zijn in het land. Dat is heden reeds het geval;
2. Dan zal de Here uittrekken. Hij komt terug op de Olijfberg, en Hij zal komen met alle heiligen. Denk hierbij ook aan wat de Here vertelde in Mattheus 24 (lees eventueel dit gedeelte eens door in dit verband). De heiligen, vergelijk ook Openbaringen 19:14, Openbaringen 20:4, zullen naar mijn oordeel alle rechtvaardigen en gelovigen zijn - zowel uit de Joden als de heidenen. Vóórdat dit kan gebeuren moeten dus alle heiligen bij de Here Jezus zijn... Dit kan alleen wanneer zij naar Hem toe zijn gegaan, hetzij doordat ze gestorven zijn, hetzij doordat Hij ze naar zich toegeroepen heeft (zie voor een uitleg hiervan [startersles 4](#)).
3. De Here wordt Koning over de hele aarde.

Het kan niet anders zijn dan dat het Davidische verbond, de "verre toekomst" waarover David zo verheugd was, zijn ultieme, complete, vervulling in het [Duizendjarige Rijk](#) zal krijgen, waarin de vervallen hut van David weer hersteld zal worden.

Want ziet, Ik geef bevel, en Ik zal het huis Israels onder al de heidenen schudden, gelijk als zaad geschud wordt in een zeef; en niet een steentje zal er ter aarde vallen. Alle zondaars Mijns volks zullen door het zwaard sterven; die daar zeggen: Het kwaad zal tot ons niet genaken, noch ons voorkomen. Te dien dage zal Ik de vervallen hut van David weder oprichten, en Ik zal haar reten vertuinen, en wat aan haar is afgebroken, weder oprichten, en zal ze bouwen, als in de dagen van ouds; Opdat zij erfelijk bezitten het overblijfsel van Edom, en al de heidenen, die naar Mijn Naam genoemd worden, spreekt de HEERE, Die dit doet. Ziet, de dagen komen, spreekt de HEERE, dat de ploeger den maaier, en de druiventreder den zaadzaaiër genaken zal; en de bergen zullen van zoeten wijn druipen, en al de heuvelen zullen smelten. En Ik zal de gevangenis van Mijn volk Israel wenden, en zij zullen de verwoeste steden herbouwen en bewonen, en wijngaarden planten, en derzelver wijn drinken; en zij zullen hoven maken, en derzelver vrucht eten. En Ik zal ze in hun land planten; en zij zullen niet meer worden uitgerukt uit hun land, dat Ik hunlieden gegeven heb, zegt de HEERE, uw God. (Amos 9:9-15, Staten Vertaling)

Sommigen zijn van mening dat we dit allemaal niet letterlijk moeten nemen en dat de Kerk, in geestelijke zin, regeert namens Christus op aarde. Er zijn er zelfs die geloven dat de Paus de plaatsvervanger van Christus is hier op aarde. En er zijn er ook die geloven dat dit in het verleden al vervuld is. Het is daarom het beste de Here Jezus zelf hierover te laten spreken:

"Zij dan die daar bijeen gekomen waren, vroegen Hem en zeiden: Here, herstelt Gij in deze tijd het Koningschap voor Israël?" Het antwoord wat sommige Kerken de Here in de mond willen leggen is dus: "Nee, dat moet je niet letterlijk zien, dat is geestelijk! Jullie zijn mijn kerk hier op aarde en regeren namens mij....". Maar wat zegt de Here Jezus? ***"Het is niet uw zaak de tijden of gelegenheden te weten, waarover de Vader de beschikking aan Zich gehouden heeft"*** (Handelingen 1:6, 7).

Dit maakt ten eerste een vervulling in het verleden, door bijvoorbeeld het rijk van Salomo, onmogelijk. De Here Jezus zélf heeft zéér duidelijk gesteld en/of geleerd dat (a) de vervulling van het Davidische Verbond **letterlijk** zal plaatsvinden en (b) dat dit **in de toekomst** zou gebeuren, op een moment dat God bepaald heeft. Ongeacht het gedrag van Israël,.. het is een **onvoorwaardelijke belofte** !

IV. Het Nieuwe Verbond

Het Nieuwe Verbond is te zien als een **bekrachtiging en de garantie**, een verdere uitwerking, van het verbond met Abraham en vinden we in [Jeremia 31:31-40](#).

Zie, de dagen komen, luidt het woord des HEREN, dat Ik met het huis van Israël en het huis van Juda een nieuw verbond sluiten zal. Niet zoals het verbond, dat Ik met hun vadersen gesloten heb ten dage dat Ik hen bij de hand nam, om hen uit het land Egypte te leiden: mijn verbond, dat zij verbroken hebben, hoewel Ik heer over hen ben, luidt het woord des HEREN. Maar dit is het verbond, dat Ik met het huis van Israël sluiten zal na deze dagen, luidt het woord des HEREN: Ik zal mijn wet in hun binnenste leggen en die in hun hart schrijven, Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn. Dan zullen zij niet meer een ieder zijn naaste en een ieder zijn broeder leren: Kent de HERE: want zij allen zullen Mij kennen, van de kleinste tot de grootste onder hen, luidt het woord des HEREN, want Ik zal hun ongerechtigheid vergeven en hun zonde niet meer gedenken. Zo zegt de HERE, die de zon overdag tot een licht geeft, die de maan en de sterren verordent tot een licht des nachts, die de zee opzweept, dat haar golven bruisen, wiens naam is HERE der heerscharen: Als deze verordeningen voor mijn ogen zullen wankelen, luidt het woord des HEREN, dan zal ook het nageslacht van Israël ophouden al de dagen een volk te zijn voor mijn ogen. Zo zegt de HERE: Als de hemel boven te meten is en de fundamenten der aarde beneden na te speuren zijn, dan zal Ik heel het nageslacht van Israël verwerpen om al hetgeen zij gedaan hebben, luidt het woord des HEREN. Zie, de dagen komen, luidt het woord des HEREN, dat de stad voor de HERE opgebouwd wordt, van de Chananeltoren af tot aan de Hoekpoort; dan gaat het meetsnoer verder rechtuit tot aan de heuvel Gareb en wendt zich naar Goa; en het gehele lijkendal met de as, en al de velden tot aan de beek

Kidron, tot aan de hoek van de Paardenpoort oostwaarts, zal de HERE heilig zijn; er zal niet weer vernield en verwoest worden in eeuwigheid. (NBG)

Het Nieuwe Verbond met Israël en Juda - let op dat ze beiden genoemd worden!- wordt bevestigd in Ezechiël 36:24-30. In dit verband kunnen we overigens ook denken aan soortgelijke beloften zoals bijvoorbeeld in Hosea, waar "Lo Ami" (= niet mijn volk) weer Ami (= Mijn Volk) wordt. Vergelijk Hosea 11 en 14.

Het Nieuwe Verbond is eveneens een onvoorwaardelijk verbond. Daarnaast is het ook een eeuwig verbond. Meestal worden alleen de verzen 31-34 uit Jeremia 31 geciteerd, maar we hebben in bovenstaande bewoordingen ook de verzen er na er bij gelezen omdat daarin juist dit zo duidelijk tot uitdrukking wordt gebracht; er staat namelijk - en ik citeer uit een andere vertaling om dit te verduidelijken:

Zolang als ik het heelal in stand houd, zolang ook zal Israël mijn volk zijn. Ook al zou iemand de hemel kunnen meten en de fundamenten van de aarde peilen, dan nog zou ik het volk van Israël niet verwerpen, wat ze ook gedaan hebben; dat beloof ik.' (v. 36-37, GNB 1996)

Opmerking:

helaas gaat deze "vertaling" de fout in, in vers 37, omdat het "dan nog zou ik het volk van Israël niet verwerpen" moet zijn "dan zou ik het volk van Israël verwerpen". We moeten dan ook bedenken dat de Groot Nieuws Bijbel géén echte vertaling is maar een parafrase op de Bijbel. Niet geschikt voor serieuze studie of onderwijs dus!

De reden dat ik het citeer is dit: we lezen hier (in iets modernere taal) dat God zegt dat zolang hij het heelal in stand houdt, Israël er zal zijn. En **als** het mogelijk zou zijn zijn grootheid van God -uitgedrukt in de schepping: de Hemel, Aarde en alles wat er bij hoort- te meten, **dan** zou hij Israël verwerpen. Maar,... het meten van Hemel en Aarde en alles wat er bij hoort is niet mogelijk, en wanneer het heelal er niet meer is, is er niets meer... oftewel: tot in de eeuwigheid blijft Israël bestaan. Het bestaan van deze wereld, dit heelal, wordt gekoppeld aan het bestaan van het volk Israël! En deze belofte, dit Nieuwe Verbond, is onlosmakelijk verbonden aan het eeuwige bestaan van Israël, als **volk**.

In Jeremia 32:37-42 wordt deze belofte of de toekomst van Israël nog een keer benadrukt:

*Zie, Ik verzamel hen uit al de landen, waarheen Ik hen in mijn toorn en gramschap en grote verbolgenheid zal verdreven hebben, en Ik zal hen naar deze plaats terugbrengen en hen veilig doen wonen; **zij zullen Mij tot een volk zijn en Ik zal hun tot een God zijn; Ik zal hun één hart en één weg geven**, zodat zij Mij vrezen al de dagen, hun en hun kinderen na hen ten goede; ja, Ik zal een eeuwig verbond met hen sluiten, dat Ik Mij niet van achter hen afwenden zal en dat Ik hun wèl zal doen, en mijn vrees zal Ik in hun hart leggen, zodat zij niet van Mij afwijken; Ik zal Mij over hen verblijden en hun weldoen en Ik zal hen voorgoed in dit land planten met heel mijn hart en heel mijn ziel. Want zo zegt de HERE: Zoals Ik al deze zware rampspoed over dit volk gebracht heb, zó breng Ik over hen al het heil, dat Ik over hen verkondig. (NBG)*

Het is duidelijk: er ligt een toekomst in vrede, veiligheid en directe omgang met God in het verschiep voor Israël. Dit (moment) is nog nooit geweest. Hier geldt dus wederom dat het een verbond is in de "verre toekomst". Het sluit naadloos aan op de andere verbonden zoals het Palestijnse en Davidische verbond. God zegt, via zijn profeet: "Ik verzamel hen".. Wij denken als mensen dan vaak "Hoe zal dat dan gebeuren"? Is dat relevant? Het zál gebeuren! Toen het volk in Egypte was, vroeg ook niemand hoe het zou gebeuren. Voorzover men al geloofde in een terugkeer naar het beloofde land was de vraag hoe God dat zou doen niet relevant. Maar we lazen eerder al dat God dat zélf oploste: hij "nam ze bij de hand". En zo zal dat ook in de toekomst gebeuren.

God maakte dit Nieuwe Verbond **niet** met een volk dat goed deed of zijn geboden hield op dat moment. Integendeel, ze lagen **compleet dwars**, om het eens in onze eigen woorden te zeggen. Of, zoals we in Jeremia 17:23 lezen: "Doch zij hebben niet gehoord, noch hun oor geneigd, maar zij hebben hun nek verhard in plaats van gehoor te geven en zich te laten gezeggen.". Desondanks geeft

God Zijn volk te kennen dat er een dag zal komen, dat Hij de relatie met hen herstelt. Dat Hij een Nieuw Verbond met ze zal sluiten, een **onvoorwaardelijk** verbond. Het is het complete tegenovergestelde van het verbond dat Hij sloot met ze in de Sinaï-woestijn.

De kern-beloften van dit verbond zijn:

1. Israël zal weer bijeenvergaderd worden;
2. Israël zal zich bekeren en vergeving ontvangen;
3. De Heilige Geest zal in hen wonen (gevolg van bekering!);
4. De relatie tussen God en Zijn Volk zal worden hersteld;
5. Het land Israël zal hersteld worden;
6. Israël zal gezegend worden door God.

Het bevat of omvat daarmee ook (beloften uit) het Palestijnse en Davidische verbond.

Inwerkingtreding van dit verbond

De vraag is wannéér dit verbond in werking zal treden. Zoals we eerder zagen is dit verbond expliciet gemaakt met zowel Juda als Israël (hier wordt mee bedoeld de 10 stammen). Oftewel "geheel Israël". Dit is hetzelfde Israël, qua afstamming, waarmee óók het verbond met de Wet was, het **Oude Verbond**. Het feit dat er een Nieuw Verbond met Israël gesloten is, betekent ook dat het Oude Verbond buiten werking is gesteld voor Israël zodra dit Nieuwe Verbond in werking treedt.

Het Nieuwe Verbond is een verbond dat duidelijk in de **toekomstige tijd** ligt. En het is, op dit moment, nog steeds een verbond dat in de toekomst ligt. Het verbond gaat in op het moment dat Israël tot bekering komt.

In Romeinen 11:25-27 laat Paulus zien wanneer dit moment is:

*Want, broeders, opdat gij niet eigenwijs zoudt zijn, wil ik u niet onkundig laten van dit geheimenis: een gedeeltelijke verharding is over Israël gekomen, totdat de volheid der heidenen binnengaat, en aldus zal gans Israël behouden worden, gelijk geschreven staat:
De Verlosser zal uit Sion komen, Hij zal goddeloosheden van Jakob afwenden.
En dit is mijn verbond met hen, wanneer Ik hun zonden wegneem.*

Paulus citeert hier niet letterlijk maar vat samen. Hij verwijst hier onder meer naar Jesaja 59:20-21. Alles is verbonden aan de komst van de Messias, Jezus, en de bekering van het volk.

Wanneer we bezig zijn met deze dingen, met een moeilijk woord de "Eschatologie", wordt ons als evangelische gelovigen nogal eens verweten dat we de Bijbel als een puzzelboek gebruiken. Dit is daarom kritiek waar je iets mee moet doen. Kunnen we als gelovigen de mooiste interpretaties maken van het moment van ingaan van een verbond, teksten dusdanig naast- of na elkaar leggen en interpreteren dat er een duizendjarig rijk zou zijn en dergelijke, de Bijbel zélf is de enige, leidende, autoriteit !!

En hier zien we dan zonneklaar dat ook Paulus -evenals de Here Jezus eerder deed- ten eerste dit gebeuren in de toekomst legt omdat hij zegt dat er een gedeeltelijke verharding over Israël is gekomen **totdat de volheid der heidenen binnengaat** en ten tweede omdat hij hier duidelijk aangeeft dat geheel Israël behouden zal worden wanneer **de Verlosser uit Sion komt** en, tenslotte, dat God het verbond met hen aangaat **wanneer Hij hun zonden wegneemt** (wanneer zij dus tot bekering komen).

Deze drie voorwaarden of aanwijzingen zijn tot op de dag van vandaag niet vervuld. En alle tekstplaatsen die we hebben gezien wijzen ook naar de toekomst en naar een moment in de toekomst waarop de Here Jezus regeert als Koning, letterlijk, over deze wereld. Het is een verbond dat met het volk Israël is gesloten en alleen met het **letterlijke** Israël. Nergens in de Bijbel wordt met "Israël" ook maar iets of iemand anders bedoeld, dus zeker niet een kerk of kerkelijke organisatie uit welke richting dan ook. Dus deze verbonden kunnen daarmee óók niet "aan de kerk" zijn of worden vervuld, zoals sommige kerken (wel) leren. Het kan daarom niet anders dan dat dit **in de toekomst** gebeurt. En de enig juiste conclusie moet zijn dat dit gebeurt op het moment dat de Here Jezus terugkomt en het Koningschap aanvaard, waarmee het Davidische verbond in werking treedt, het Palestijnse verbond in werking zal treden en het verbond met Abraham compleet in werking zal treden. Deze drie verbonden samen vormen eigenlijk het Nieuwe Verbond, dat ingaat op het moment wanneer Christus Jezus duizend jaren zal heersen op en over deze aarde (Openbaringen 20:1-6).

V. Slotopmerkingen

We hebben gezien dat de onvoorwaardelijke verbonden veel overeenkomsten hebben. Waarom zijn er zoveel beschrijvingen dan als het allemaal over dezelfde periode gaat? Zij vullen elkaar aan, en belichten allemaal een (ander) aspect van de toekomst van Israël. Een toekomst onder de heerschappij van Christus. Paulus schreef in Romeinen 11 dat God Zijn volk niet verstoten had. En als we deze verbonden bestuderen is dat ook zonneklaar! Er is voor Israël nog een geweldige toekomst, een **compleet herstel en meer dan dat!**

Er zijn nog twee aspecten die we nog kort willen noemen.

1. De verbonden kunnen niet verbroken worden

Het voorwaardelijke verbond met het volk Israël, het Mozaïsche verbond, werd door het volk zelf verbroken doordat het zich niet aan de voorwaarden hield. De on-voorwaardelijke verbonden (Verbond met Abraham, Palestijnse Verbond, Davidische Verbond en het Nieuwe Verbond) kunnen niet verbroken worden omdat er geen voorwaarden gesteld zijn anders dan dat het volk zich bekeert en omdat het verbond van God zélf uitgaat; het is een **belofte** aan het volk Israël. God zelf zal hen terugbrengen naar het land. Zij zullen zich bekeren, omdat zij Hem zullen zien (Zacharia 12:10, Openbaringen 1:7), en God gééft hun die genade: de vergeving van hun zonden. De verbonden zijn al beloofd en gesloten maar nog niet in werking. Ze zijn ééuwig en **kunnen door Israël niet worden verbroken**.

2. Overeenkomst met genade-verbond

Daarmee is er een grote overeenkomst met hoe God met de gelovigen uit de heidenen handelde ná de kruisdood en opstanding van de Here Jezus. Hij heeft ons, als heidenen, ook een **onvoorwaardelijk verbond** gegeven: het Verbond van de Genade, een verbond dat de Here Jezus gesloten heeft, waarvoor Zijn bloed gevloeid heeft.

Als wij ons bekeren, dan zál Hij ons voor eeuwig nabij blijven, onze zonden vergeven en zijn wij gered. Dat is een éénmalige aktie of handeling onzerzijds, als mens, met eeuwigdurende gevolgen! Ook dít verbond wordt -onder andere in Hebreëen 8- in één adem genoemd met het Nieuwe Verbond voor Israël. Daarmee is duidelijk dat wij als Christenen reeds deel hebben aan dit verbond. Niet dat wij daarmee **in de plaats van Israël zouden komen** maar **samen met hen delen** hierin wanneer Hij, Jezus de Messias, terugkomt!

Bronnen:

- Endtimes and the Old Testament Covenants, Les Fleetwood
- Het Palestijns Verbond, C.I. Scofield
- De onzichtbare Koning verworpen, C.I. Scofield
- De Bijbel gaat open, M. Batchelor
- New Testament Commentary, W. B. Godbey
- Barnes' notes on the Bible, Vol. 2., A. Fuller.
- Concise Bible Commentary, James M. Gray
- Exposition of the Epistle to the Romans, Robert Haldane